

מראי מקומות

מספרי קודש לימי החנוכה

חנוכה תשע"ב לפ"ק - גליון א' - ערב חנוכה

היות שהספרים הקדושים בעניני חנוכה הם מרובים בכמות ובאיכות – לכן אמרנו ללקוט שושנים מהקטעים השווים לכל נפש ובעז"ה מידי יום ביומו י"ל גליון מעוד מראה מקומות

כל העילות הוא סבב הסיבה בעצמו ובכבודו בלי שום פעולה מהתחתונים עד שהפר עצת המן הרשע והשיב לו גמולו בראשו והציל אותנו מכף כל העריצים והתחתונים לא עשו כלום שום פעולה. ומה שזמנתה אסתר להמן הוא מטעם שאמרו חכמינו ז"ל (מגילה טו ע"ב) כדי שלא יאמרו ישראל אחות לנו כו', או כדי שיהרג הוא והיא כו', ומטעמים אחרים. אבל בחנוכה, עשו תחתונים איזה פעולה, כי חשמונאי ובניו נלחמו מלחמות ה' ועשו פעולה, רק שהשם יתברך עשה שלא כדרך הטבע ומסר גבורים ביד חלשים כו', אבל היה באיזה סיוע תחתונים. נמצא הם שלשה מדריגות. גם דיציאת מצרים, היה שינוי טבעיית והוא נקרא יום והוא גם גדול. וקטן ממצרים הוא פורים, שהיה בטבעיית קצת גם נסתר והוא נקרא לילה כאשר כתבתי בשם אדמו"ר ז"ל אבל לא היו בסיוע התחתונים. וקטן מפורים נרות חנוכה, שהיה גם נסתר וגם סיוע מתחתונים. לכן אחר ראש השנה ויום הכפורים ושימיני עצרת כאשר ביארתי בדרוש דלעיל, בתחילה חנוכה, ואחר כך פורים, ואחר כך פסח, כי מעלין בקודש ולא מורידין, כי אנו ממשיכין ההארה של הנסים והחסדים של חנוכה שהמה אינם כל כך גדולים שהוא גם נסתר בסיוע התחתונים במלחמות חשמונאי ובניו, ואחר כך מעלין בקודש ומקבלין ההארה מחסדים ומנסים דפורים שהוא גם נסתר אבל לא היה בו סיוע תחתונים שהמה יותר גדולים מחנוכה. ואחר כך מעלין בקודש, ומקבלין ההארה יותר גדולה בנסים וחסדים דפסח, שהיה בו גם נגלה שהוא דומה ליום שמאיר לכל. ועיין ברמב"ן סוף פרשת בא ובתחלת פרשת וארא

קדושת לוי

על כל אחד ללמוד החמשה קדושות המלהיבים את הלבבות להלדקת הנרות – ואמרנו ללקוט קטע מקדושה חמישית

קדושה חמישית בא"ד

ועתה אבאר על מאמר חכמינו ז"ל (שבת כא ע"ב) מצות נר חנוכה משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק, וגם על קריאת שם חנוכה. דע, כי הנסים אשר עשה לנו הבורא ברוך הוא מתחלקים על שלשה אופנים. כי הנה יש נסים נסתרים ויש נסים נגלים. הנסים הנגלים, כמו שנעשו לאבותינו במצרים כמו דצ"ך עד"ש באח"ב וקריעת ים סוף שהם שנוי טבעיים והכל ראו באלו הנסים. ויש נסים נסתרים, כמו בימי מרדכי ואסתר שהיה כמדומה שהוא טבעיית שבתחלה גדל את המן ואחר כך אהב את אשתו והרג אוהבו בשביל אשתו, וגם הנס הנזכר בעל הנסים שמסר רבים ביד מעטים וממאים ביד טהורים כו'. והנה גם נסתר, שהמה בדרך מלחמה וגם מעשה יהודית היה קצת בטבעיים. אמנם באמת מעשה נסים ולא טבעיית אבל גם נסתר היה ולא גם נגלה. וכן מבואר באור חדש שחיבר בעל גור אריה, שגם חנוכה היה קצת טבעיית.

גם אדמו"ר בוצינא קדישא מוהר"ר דוב בער ז"ל אמר, שגם נגלה כמו במצרים נקרא יום שמאיר לכל. והנה הנסים נסתרים נחלקו לשני בחינות. בחינה אחת, כמו פורים שהשם יתברך עילת

ובסוף פרשת לך לך שהביא גם כן שיש נסים נסתרים ונסים נגלים:

והנה אם אדם חס ושלום אינו מאמין בנסים נסתרים, אזי הוא במחשבתו שכך הוא ההרגל שביום מאיר החמה ובלילה מאיר הלבנה ובלילה הוא ישיב וביום הוא נעור והמרכה בסחורה הוא מעשיר וההולך למרחקים הוא מרויח וכשהוא חולה ליקח רפואה והוא סבור שכך ההרגל. אמנם כשרואה נסים נסתרים אשר מסר האל הבורא ברוך הוא גבורים ביד חלשים, וכמו מפלת המן, וכל שכן נסים נגלים. הוא רואה שאין העולם מתנהג בהרגל, רק שהשם יתברך הוא המתיר אסורים והוא הזוקף כפופים והוא הגולל אור מפני חושך והוא היוצר אור והחושך. והשם יתברך הוא הרופא חולים. ועיין שם ברמב"ן בפרשת בחקותי, שחשב לחטא על מלך יהודה וגם בחליו לא דרש אלהים והכל בידו יתברך שמו, רק קודם שרואה הנסים הוא סובר שהכל הוא בהרגל, כי ההרגל הוא הטבע והרגל והטבע הכל אחד והוא מעשה בעל דבר שתולה בהרגל:

אמנם אחר התגלות הניסים הנגלים והנסתרים כמו חנוכה, שמסר גבורים ביד חלשים. ומפלת רשעים כמו בימי מרדכי ואסתר. רואה שאין העולם מתנהג על פי ההרגל. וכבר כתבתי בשם אדמו"ר ז"ל, שהנסיים נסתרים המה רומזים ללילה. והנה הרא"ה כתב בספר החינוך, שבזה שאנו עושים מעשים טובים כמו בפסח אכילת מצה אזי מעשה מעורר המחשבה שהמחשבה מזדככת ומאמין בנסים ונפלאות ומאמין בהבורא ברוך הוא על ידי מעשים אכילת מצה ופסח שהמחשבה נתעוררת לטבעיות המעשים והוא הדין בכל מעשים טובים מתעוררת המחשבה לטובה כן כתב הרא"ה. והנה האר"י ז"ל כתב, שהשוק מרומז על חצונים. וזה מצותה משתשקע החמה ועד שתכלה רגל מן השוק, כלומר מצותה משתשקע החמה, נסים נסתרים אשר המה מרומזים בשקיעת החמה שאינו מאיר כל כך. ועד שתכלה רגל מן השוק, כלומר שצריך אתה לחשוב במחשבתך בהדלקת נר חנוכה שתכלה רגל מן השוק. שתכלה ממחשבותיך שהעולם מתנהג על פי ההרגל הטבע. וזה המחשבה היא מעשה חצונים ומחשבת יצר הרע אשר המה רמוזים בתיבות שוק. ובהדלקת נר חנוכה, תכלה זה המחשבה לילך ממך זה המחשבה שהעולם מתנהג על פי ההרגל. ורגל, לשון רגילת מן השוק אשר זה המחשבה בא מן החיצונים אשר הוא מרומז בשוק, כי להוי ידוע לך כיון שאדם עושה מצוה לרמוז על איזה דבר אזי הולך ממנו המחשבה רעה כמבואר בספר החינוך להרא"ה שהמצוה והמעשה מעורר המחשבה. ולכך בנר חנוכה הוא מודה על הנסים אפילו על נסים הנסתרים שהוא מרומז בשקיעת החמה לכן הולך ממנו ומכלה זה המחשבה רעה שהעולם מתנהג חס ושלום על פי ההרגל. וזה לשון הרמב"ן סוף פרשת בא, מן הנסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בנסים נסתרים שהם יסוד התורה שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו ע"ה עד שמאמין בכל דבריו שכולם נסים אין בהם טבע ומנהגי העולם עד כאן לשונו:

והנה שהבורא ברוך הוא יתברך שמו הוא מלך העולם ומי שהוא מלך אזי מחדש בעולמו כרצונו ואין בהם שום טבע והרגל לומר שכך מתנהג עולם תמיד, רק שאפילו בטבע הבורא יתברך שמו שהוא מלך העולם הוא מחדשו וברצונו מחדש הטבע וברצונו מבטל הטבע ואינו אומר שזה שהיה אתמול הוא יהיה, רק שבכל יום ויום הקדוש ברוך הוא מחדש כל בראיו כמו שתקנו אנשי כנסת הגדולה המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה

בראשית, שהוא המלך הטוב תמיד בכל עת ובכל שעה. וזה עד שתכלה רגל מן השוק, שלא לאמר שהוא חס ושלום ההרגל, רק אנו מודים שהוא מלך עולם ועד ולעדי עד ימלוך והוא המחדש ובוה מאמין שהנסים נסתרים אינם טבעים, רק שהוא מחדש את העולם תמיד בכל עת ובכל שעה, רק לפעמים מחדש את הטבע כמו כשקבע בהעולם בששת ימי בראשית ולפעמים מחדש דבר חדש כגון נס נגלה, רק המודה בנס נסתר אזי הוא מודה שהוא מחדש תמיד ואפילו הטבע הקבוע בעולם. וזה חנוכה, לשון חנוכת הבית, לשון חדש שאנו מודים בנסים הנסתרים ושהוא מחדש תמיד אפילו הטבע הקבוע בעולם ואין העולם מתנהג על צד ההרגל חס ושלום. וזה להדליק נר חנוכה, כלומר שיאיר זה הבחינה שהוא מחדש תמיד העולם בכל עת ובכל שעה וזה הבחינה יאיר תמיד בתוך מחשבותינו ויטהר לבנו לעבודתו אחר שהיינו מסורים בידו יתברך שמו. והבחינה שכתבתי לעיל הוא שהוא ברא וחדש את העולם. ומה שכתבתי עכשיו שאפילו אחר שברא את העולם הוא מחדש תמיד הטבע הקבוע בו. וזה אתה הוא עד שלא נברא העולם ואתה הוא משנברא העולם, אתה הוא המלך המחדש את הטבע תמיד וזה ה' מלך ה' מלך והבן:

והנה ידוע שכל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו לכבודו ברא. וזה לשון הרמב"ן (סוף פרשת בא), וכוונת כל המצוה שנאמין באלהינו ונודה עליו שהוא בוראנו. והוא כוונת היצירה שאין לנו טעם אחר ביצירה ראשונה ואין לעלוין בתחתונים חפץ מלבד זה שידע יודעה לאלהיו שבראו. וכוונת רוממות הקול בתפילתו וכוונת בתי כנסיות וכוונת תפלת הרבים זה שיהיה לבני אדם מקום שיתקבצו ויודו לאל שבראם והוציאם ויאמרו לפניך בריותיך אנחנו עד כאן לשון הרמב"ן עיין שם שהאר"י. והנה בשביל דברים האלו ברא הקדוש ברוך הוא עולמו שיהיה לו שעשועים במה שאנחנו מודים אליו בפניו ובלבבנו שהוא בראנו והוא אבינו מלכנו ואזי כל העולמות וכל המלאכים מלאים ששון ושמחה ושפע רב.

לכן כאשר יחשוב האדם זה שהאיך שמעבודתו מלאים כל העולמות שפע רב וששון ושמחה יתלהב לעבודתו יתברך שמו. והנה אנחנו מודים אליו שהוא ברא הכל יש מאין ושכל העולמות חוץ ממנו יתברך שמו המה מחודשים והוא בראם יש מאין. וגם אנחנו מודים אליו שהוא תקיף ובעל יכולת כולם ועושה נפלאות גדולות מה שהם בשינוי טבעיים כגון יציאת מצרים וקריעת ים סוף גם אנחנו מודים שהוא מלך העולם אפילו הטבעיות הוא מנהיג אותם ואפילו מה שהוא בתוך הטבע אין זה ההרגל, רק שהוא מחדשם בכל עת ובכל רגע לכן נעשה נסים נסתרים שהוא בתוך הטבע, כי הוא מלכנו והוא מלך העולם והוא מחדש את הטבעים ונותן בהם שפע בכל עת ובכל שעה, כי מלך נקרא האל אם אינו משנה ועושה נס נגלה רק נס נסתר אז נקרא מלך שהוא מנהיג אותם ומחדשם בכל עת ובכל שעה ובוה עושים נסים נסתרים ואם הוא עושה נסים נגלים אז הוא תקיף ובעל יכולת ומשנה אותם, כי מלך נקרא המנהיג את עבדיו כרצונו ואין משנה אותם ותקיף ובעל יכולת נקרא כשהוא משנה את עבדיו וכשאנחנו מודים שהוא ברא יש מאין והשם שברא יש מאין הוא אהי"ה, כי כשהעולמות באין נקרא אהי"ה. דומין הוא לאיתגליא והשם יתברך ברוך הוא שמו הוי"ה. ונמצא כשמודים שהוא ברא יש מאין אזי אנחנו מודים שהשם יתברך ששמו העצם הוי"ה הוא אהי"ה וכשאנחנו מודים שהוא תקיף ובעל היכולת ותקיף ובעל היכולת הוא שם אלהים כמוזכר בשלחן ערוך, אזי אנחנו מודים

שהשם יתברך ברוך הוא ששמו העצם הוי"ה הוא אלהים. וכשאנחנו מודים שהוא בקרב הארץ שאפילו בעולם הטבע הוא מלכנו הוא מנהיגנו ועושה נסים נסתרים בטבעים ומלך העולם נקרא אדני"י כמבואר בשלחן ערוך, אזי אנחנו מודים להשם יתברך ששמו העצם שהוא שם הוי"ה הוא אדני"י:

וידוע בכתבי האר"י ל' שאלו השמות הוי"ה ואהי"ה, הוי"ה ואלהים, הוי"ה ואדני, הוא כמנין נר. וזה להדליק נר חנוכה, אף על פי שהוא עושה נסתר ומנהיג אותנו ואת עולמו ואינו ניכר, רק ששם העצם הוי"ה הוא אדני"י, אף על פי כן מאיר במחשבתו ומודים גם כן ששם הוי"ה הוא אלהים שהוא תקיף ובעל היכולת. ושם העצם הוי"ה הוא אהיה, שהוא ברא י' מאין של זמן שנעשה גם וההארה ל"ט, אזי זאת הבחינה מאיר בכל העולמות ובחנוכה אנחנו מודים שכל הבחינות, אף על פי שאינו ניכר רק הוי"ה ואדני"י מאירים בה הוי"ה אלהים הוי"ה ואהי"ה גם כן, וזה להדליק נר והמשכיל יבין.

לכן יתלהב כשמדליק נר חנוכה שהוא הממשיך אלהות על כל העולמות ואליה אלהים שמח בו ועושה נחת רוח לייצרו ומביא שפע לכל ההיכלות והעולמות ואומרים אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלהיו. וכל העולמות מכריזין זכאה פלניא דעבד רעותא דמאריה והנם שבתוך הטבעיות אזי האלהים אינו ניכר, רק באמונה ניכר אלהותו ואמונה נקרא נה"י. וזה הכונה הנזכר בכתבי הקודש האר"י ז"ל להמשיך כל ההארות בנה"י, כי בחנוכה הנסים בטבעיים והבן:

קדושת לוי – חי' אגדות

ברוך אתה ה' כו' להדליק נר חנוכה. הנה ידוע, שעיקר עבודת האדם בתפלה ובתורה ובמצות להתלהב נפשו ולכו לה' באהבה ותשוקה נפלאה על ידי התבוננות בגדולת ה' בהעמקת הדעת אז תתלהב נפשו לה' בעריבות מתיקות ידידות כו'. וכמו שידוע בענין שמחה של מצוה שהעיקר לעשות כל מצוה ומצוה באהבה ותשוקה גדולה ובהתלהבות עצומה. וזהו פירוש הברכה ברוך אתה ה' וכו' להדליק וכו', שאנו מברכים ומשבחים לה' אשר בחר בנו לעם סגולתו לעשות מצותיו בהדלקה ובהתלהבות עצומה כשלהבת העולה מאליה. אמנם לפעמים כאשר נתממטם לכו ושכלו של אדם אשר אי אפשר לו לעשות המצוה בהתלהבות ותשוקה בשביל זה לא ימנע חס ושלום מלעשות המצוה אלא יעשה המצוה בהנחה גם בלי התלהבות. וזה פירוש ספרי אשר מובא ברש"י בפרשת ואתחנן על פסוק ושמתם את דברי וזה לשונו, אף לאחר שתגלו היו מצויינים במצות הניחו תפילין עשו מזוזות כדי שלא יהיה לכם חדשים כשתחזרו וכו', פירוש שתעשו את המצות אף בשעת הנחה כשלא יהיה לכם מוחין דגדולות לעשות בהתלהבות ובהדלקה כו', אף על פי כן תעשו את המצות. וזהו הניח"ו תפילין, פירוש אף בשעת הנחה תקיימו המצות תפילין ומזוזות כו' כדי שלא יהיה לכם חדשים וכו', פירוש כי תהיו מורגלים במדות ולכן לא יהיה לכם חדשים אחר כך:

ובזה מובן הפלוגתא שבין שני מאן דאמרי (שבת כב ע"ב) חד אמר הדלקה עושה מצוה וחד אמר הנחה עושה מצוה. ובאמת אלו ואלו דברי אלהים חיים מר אמר חדא כו' ולא פליגא. כי מאן דאמר הדלקה עושה מצוה, פירוש שלכתחלה צריך האדם לעשות המצוה בהדלקה ובהתלהבות בתשוקה נפלאה. ומר אמר

הנחה עושה מצוה, פירוש לפעמים כאשר נופל ממדרגתו ואין לו מוחין דגדולות לא ימנע מלעשות המצוה חס ושלום אלא יעשה בהנחה פירוש גם בלי התלהבות. וזה כונת חכמינו ז"ל מאן דאמר הדלקה עושה מצוה סבר כבתה זקוק לה, פירוש כי לכתחלה כאשר האדם שאין לו התלהבות צריך לייגע מוחו ושכלו להתבונן בגדולות הבורא ברוך הוא ועל ידי זה תתלהב נפשו לה' ויעשה המצוה בהדלקה ובהתלהבות. ומאן דאמר הנחה עושה מצוה סבר כבתה אינו זקוק, פירוש כאשר נופל ממדרגתו ואי אפשר לו בשום אופן לעשות בהתלהבות ובהדלקה אינו זקוק לה, פירוש בשביל זה לא ימנע את עצמו מלעשות המצוה חס ושלום אלא יעשה בהנחה גם בלי התלהבות:

בני יששכר (מאמר ד' אות יט)

ויתפרש עוד אומרו בן יוחנן דייקא, הנה קבעו שמונת ימי חנוכה, והנה הקשו מה היה הנס ביום הראשון, הנה כבר כתבנו [לעיל אות ד' ואות ט"ו] שמציאת הפך בעצמו היה גם מפורסם שנשאר קיים ומונח בחותמו של כהן גדול, דבר כזה אשר לא היה מן הדרך והמנהג לעשות כזאת שיחתום כהן גדול את פכי השמן, והנה נשאר הפך הזה והיה לנס, והנה השארת הפך היה בעת הזעם, מזה נשמע שגם בעת הזעם מצפה הש"י לחונניו ולא ינום ולא יישן שומר ישראל, הגם שנדמה שבעת הזעם הוא בהסתר פנים והוא כעין תנומה ושינה ח"ו, אבל הנך רואה שבעת הזעם השאיר הש"י את הפך בנס בכדי שיהיה לנס ולששון ולשמחה לישראל, הבן הדבר היטב:

והנה יוחנן כהן גדול ביטל את המעוררים שהיו אומרים עורה למה תישן וכו', והיה זה שכתב מתתיהו בנו, שממעשה הנס שנעשה לו נתודע לכל אשר לא ינום ולא יישן שומר ישראל, רק גם בעת הזעם מצפה לחונניו, על כן קבעו שמונת ימי חנוכה, כי עיקר הוראת פלא הנס הזה היה ביום ראשון, הבן הדבר:

המשך לזה – במאמר ד' אות צא

ויתבאר לך עוד (והוא מעין הנ"ל), עפ"י מה שפירשתי בפסוק הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל [תהלים קכא ד.], הנה הגם שהענין הוא לשבר את האוזן להורות שהש"י אינו מסיר השנחת שמירתו מישראל אפילו כרגע, עכ"ז יש להתבונן דהנה תנומה הוא נים ולא נים [תענית יב.], ושינה הוא שינת קבע, וכיון שאמר הנה לא ינום מכל שכן שינה דלא, והנראה דהנה אמרו בגמרא [שם] היכי דמי מתנמנם נים ולא נים וכו' דקרי ליה ועני, הנך רואה תנומה מיקרי היכא דקרי ליה ועני, ושינה היכא דקרי ליה ולא עני, והנה בעת שהיתה הנבואה מצויה בעולם הנה בעת הלחץ ח"ו היו הנביאים קוראים להש"י והוא יענם, כמו יהושע במלחמות עי ענהו הש"י קום לך וכו', וכן שמואל במלחמות פלשתים ויענהו יי, אם כן בעת הצרה ח"ו הוא כדמיון תנומה כביכול שהיה נדמה ח"ו כהסתר פנים ח"ו הסתר ההשגחה, אבל כיון דקרי ליה ועני לא יכונה הדבר לשינה גם בעת הזעם רק לתנומה כיון דקרי ליה ועני, על זה אמר נעים זמירות, הנה לא ינום, גם בעת הזעם שהיה נדמה לך [גם בזמן הנבואה עכ"פ] כדמיון תנומה חלילה, הנה לא ינום, שגם בעת הזעם לא הוסר ההשגחה מעל ישראל כרגע ומציין מן החרכים לשומרם ולהצילם, זאת ועוד אחרת רבו יתירה, גם בעת שנסתם כל חזון ואין נבואה לישראל, הנה הגם שבכל צרה הוא

ית"ש מצילנו מכף כל אויבינו הקמים עלינו, עכ"ז מיקרי שינה דקרי ליה ולא עני ח"ו כיון שאין מענה בפי נביא משולח מן הש"י לומר לנו כה אמר י"י וכו', א"כ יתמשל הדבר לשינה ח"ו בעת הזעם, לזה אמר ולא יישן, שגם בהעדר הנבואה שידומה הדבר לבחינת שינה, אין הדבר כן, שגם בעת הזעם לא מסיר השגחתו מאתנו לרחמנו בכל עידן ועידנים:

וזה בא ברמז דברי חז"ל בנר דחנוכה, כשנכנסו יונים להיכל טמאז כל השמנים נשבת כא ע"כ, לא אמרו נטמאז (שלא במכוון) רק טמאז בכונה, ומאין ולאין ישאר פך אחד מונח בחותמו של כהן גדול, על כרחך יד י"י עשתה זאת להסתיר מהם הפך הזה כדי שיהיה לנס, הנך רואה שגם בעת הזעם שניתן רשות להיונים ליכנס להיכל והיתה עת צרה, הנה באותו הפעם השנייה הש"י לחננו והשאיר הפך לגאולה ולנס, והנה בזמן ההוא כבר היה בחינת שינה כי כבר נסתמה הנבואה, הנך רואה אשר לא יישן שומר ישראל וכו"ל:

ובזה נמצא ג"כ טוב טעם להנמס של יום הראשון, כי הוא הנס המופלג יותר מאינך יומי, כי הנס דאינך יומי כבר היה בעת הרצון, משא"כ מה שהסתיר הש"י הפך הזה להשאירו לנס זה היה בעת הזעם, הבן הדבר אשר זה יורה על השגחה המופלגת אשר גם בעת הזעם יחכה י"י לחננו ולהושיענו:

וזה מובן בנוסח ההודאה, ואחר כך באו בניך וכו' וטהרו את מקדשך והדליקו נרות וכו', הנה לא הזכירו הנס דנרות שהדליקו מהפך ח' ימים רק סתם והדליקו נרות וכו', אבל הכוונה אומרו וטהרו את מקדשך, כי לא היה דבר בבית המקדש שלא הוצרך לטהרה, כי היונים טמאז הכל בכוונה כנ"ל, ואף על פי כן והדליקו נרות מהשארית הפך, זה נס יותר נפלא שגם בעת הזעם יהיה מצפה הש"י לזמן החמלה וכמו"ש לעיל, על כן קבעו שמונת ימי חנוכה כי גם יום הראשון בנס עומד ויותר נפלא וכמו"ש לעיל:

תפארת שלמה

גדולים מעשי ד' דרושים לכל חפציהם וכו' (תהלים קיא, ב), הנ"ל בזה על ענין חנוכה. דהנה הקדושת לוי זי"ע הקשה למה נס של

חנוכה הוקבע לדורות לזכרון ולא כן בשאר הניסים הדומה להם כגון נס של הצלת סנחריב וכדומה הרבה ע"ש בדבריו הקדושים. אך הנ"ל לפרש דהנה כתיב (שם קה, ה) זכרו נפלאותיו אשר עשה מופתיו ומשפטיו פיו מהו ענין שייכות המשפטים אל הנפלאות. אכן משפטים הם התורה ומצות דהנה כן הוא ענין הנס הגדול הנעשה ברצון הבורא ית"ש הוא להיות רצון הבורא ב"ה לחדש להם הלכות ומצות לישראל. הנה ע"י השפעת אורו הגדול ית"ש בשעת הנס ההוא הנה עי"כ הוא משפיע וממשיך להם התורה והלכות לישראל וכל עיקר הנס הוא ע"י ההלכות והמצות האלו והשפעתם שנתחדשו בעולם שע"י חדושי ההלכות הוא מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית כנודע. הנה זה שאמה"כ (שם) זכרו נפלאותיו אשר עשה להודות לד' עליהם. וע"י מה יהי' הזכרון אמה"כ מופתיו ומשפטיו פיו כי הלא נתחדשו מזה משפטים ותורות כגון הלכות חנוכה. הלכות פורים. והתורה היא נצחית ולא תשכח לעולם. וזהו (דברי הימים ב, ז, טו) זכרו לעולם בריתו דבר צוה לאלף דור היא התורה שניתנה בכך כנ"ל וע"י התורה יש זכרון לנפלאותיו. וז"ש בהמגלה (אסתר ה, טו) ליהודים היתה אורה זו תורה כמ"ש (משלי ו, כג) ותורה אור. כי מכח התורה נעשה הנס לישראל ונתחדש להם חדושי תורה בענין המגלה. בחי' נר חנוכה הוא מאור העליון אור התורה. וזהו והאר עינינו בתורתך. נר לרגלי דבריד (תהלים קיט, קה). וכן בחנוכה אמרו ז"ל (שבת כא, ב) מאי חנוכה דת"ר ע"ש פי' ששואל מאי חנוכה ומה ענינה ומתרץ דתנו רבנן זה עיקר מכח התורה ללמוד דברי רבנן וסברתם כנ"ל. וזה ג"ח (משלי ו, כג) נר מצוה ותורה אור. אבל אם אין בבחי' הנס התחדשות התורה הנה הוא רק לשעה כשאר הניסים אשר נעשים לישראל. וזהו (תהלים קיא, ב) גדולים מעשי ד' דרושים לכל חפציהם שנעשה תורה ודרושים והלכות ולכך (שם קיא, ג) הוד והדר פעלו וצדקתו עומדת לעד שהם נצחיים כמו התורה זכר עשה לנפלאותיו חנוך ורחום ד' (שם קיא, ד) ע"י התורה שנתן לישראל. ובה מתורץ קושיית הקדושת לוי כנ"ל:

המשך יבוא אי"ה למחר
